

Ravimipoliitika 2030

rakenduskaava 2023/2024 tööversioon

SOTSIAALMINISTEERIUM

Rahvusvaheline koostöö

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Euroopa Liidu ravimiregulatsiooni muudatuste pakett	SoM, RA	kõik mõjutatud osapooled	SoM ja RA osalevad muudatuste välja töötamise EL tasandi aruteludes, esindades Eesti osapoolte/huvigruppide vajadusi. Siseriiklike õigusaktide muutmise vajadus kaardistatakse ning kooskõlastatakse mõjutatud osapooltega. Eestis kehtiv õigusruum viiakse vastavusse direktiivis ja määruses sätestatuga.		
Tervisetehnoloogiate hindamise otsekohalduva määrusega ((EL) 2021/2282) seotud õigusloome	SoM	kõik mõjutatud osapooled	Siseriiklike õigusaktide muutmise vajadus kaardistatakse ning kooskõlastatakse mõjutatud osapooltega. Eestis kehtiv õigusruum viiakse vastavusse määruses sätestatuga, määruse jõustumine 01.01.2025.		
Ravimialaste üle-euroopaliste eesmärkide saavutamisesse panustamine läbi rahvusvahelise koostöö ja kogemuste vahetamise	SoM	RA, TerK, TA, TAI, ülikool	Eesti teadlaste ja ekspertide osalusel toimub rahvusvaheline ravimite alane teadustegevus ja innovatsiooni toetamine.	Koostööprojektides ja ühisalgatustes osalemisega korjatakse rahvusvahelist praktikat ning kogemusi.	Koostööprojektides ja ühisalgatustes osalemisega korjatakse rahvusvahelist praktikat ning kogemusi. Saadud tulem kommunikeeritakse huvipooltele.

Ravimite kättesaadavus (1)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Ravimite müügiloa hoidjate proaktiivne nõustamine ja abistamine ravimite Tervisekassa ravimite loetellu lisamise taotlemise protsessis, infopaketi koostamine	TerK, RA	tootjad	Ravimivaldkonnaga seotud otsuseid toetab ajakohane info katmata ravivajadusest Eestis. Soodusravimite ja tervishoiuteenuste loetellu lisatavate ravimite taotlused on Eesti patsientide vajaduse olemasolul esitatud esimesel võimalusel pärast müügiloa saamist.	1) Infopakett on koostatud ja 2) tootjatele/müügiloa hoidjatele edastatud. 3) Toimub vajaduspõhine proaktiivne nõustamine.	1) Ravimite kompenseerimistaotluste esitamine toimub kiiremini. 2) Lüheneb üldine kompenseerimise otsuseni jõudmise aeg.
Geneeriliste ja bioloogiliselt sarnaste ravimite kiirema turustamise soodustamine	RA, TerK, tootjad	SoM, hulgid, arstid	Soodusravimite ja tervishoiuteenuste loetellu lisatavate ravimite taotlused on Eesti patsientide vajaduse olemasolul esitatud esimesel võimalusel pärast müügiloa saamist ning ravimeid ka turustatakse.	Patsiendile on kättesaadav piisav hulk geneerilisi ja bioloogiliselt sarnaseid ravimeid, mis toetavad nii ravimite füüsilist kui rahalist kättesaadavust. Geneeriliste ravimite kiireks turustamiseks on tugev motivatsioon.	Patsiendile on kättesaadav piisav hulk geneerilisi ja bioloogiliselt sarnaseid ravimeid, mis toetavad nii ravimite füüsilist kui rahalist kättesaadavust. Hinnatakse turulolevate geneerikute hulka ravi(mi) kättesaadavuse parandamisele.
Ravimite kaasaegsete hüvitamismudelite kasutamine	TerK, tootjad		Riski- ja kulujagamise ning tulemuspõhise rahastamise laiem kasutusele võtt	1) Riski- ja kulujagamise ning 2) tulemuspõhise rahastamise kasutamisel ravimite hüvitamisel paraneb ravimite kättesaadavus.	1) Riski- ja kulujagamise ning 2) tulemuspõhise rahastamise kasutamisel ravimite hüvitamisel paraneb ravimite kättesaadavus.

Ravimite kättesaadavus (2)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Strateegiliste ravimihangete korraldamine ja ühishangetes osalemine	TerK	SoM, haiglad	Teatud ravimite füüsiline ja rahaline kättesaadavus paraneb läbi ravimihangete läbi viimise hinnates riske ja arvestades võimalikke mõjusid teistele osapooltele, mis selle lähenemise valik võib kaasa tuua	1) Jätkub haiglaravimite strateegiliste hangete korraldamine ning 2) vajaduspõhine EL ühishangetes osalemine, 3) luuakse eeldused Tervisekassale ravimite ühishangete keskse hankija rolli võtmiseks	1) Jätkub haiglaravimite strateegiliste hangete korraldamine ning 2) vajaduspõhine EL ühishangetes osalemine, 3) luuakse eeldused Tervisekassale ravimite ühishangete keskse hankija rolli võtmiseks
Ravimite tarneraskuste ja ravimi muu puudumise mõjude vähendamine patsiendile	RA, müügiloa hoidjad	hulgid, arstid, apteegid, patsiendid	Ennetusega välditavaid ravimite tarneraskusi ei esine ja alternatiivid on vajadusel patsiendile kättesaadavad.	Jätkub mitmepoolne koostöö tarneraskuste ennetamisel ja mõjude vähendamisel, sh asendusravimite leidmisel ning info kommunikeerimisel.	Jätkub mitmepoolne koostöö tarneraskuste ennetamisel ja mõjude vähendamisel, sh asendusravimite leidmisel ning info kommunikeerimisel.
Ravimitööstuse aktiivne nõustamine regulatiivsete nõuete, kliiniliste uuringute jt valdkondades	RA, TerK	tootjad	Jätkub aktiivne koostöö ravimisektori ja riigi vahel	1) Toimub aktiivne nõustamine, 2) vajadusel koostatakse täiendavaid juhendmaterjale. 3) Nõuandev roll suureneb ka järelevalves.	1) Toimub aktiivne nõustamine, 2) vajadusel koostatakse täiendavaid juhendmaterjale. 3) Nõuandev roll suureneb ka järelevalves.
Jätkusuutlikkuse tagamine rahvusvaheliselt tunnustatud hinnangute andmisel	RA, TerK		Ravimialaste riiklike eksperthinnangute andjad on saanud ajakohase väljaõppe ja täiendkoolituse, eksperthinnangud on tõendus põhised ja tunnustatud.	Ravimialaste riiklike eksperthinnangute andjad on saanud ajakohase väljaõppe ja täiendkoolituse, eksperthinnangud on tõendus põhised ja tunnustatud.	Ravimialaste riiklike eksperthinnangute andjad on saanud ajakohase väljaõppe ja täiendkoolituse, eksperthinnangud on tõendus põhised ja tunnustatud.

Ravimite kättesaadavus (3)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Ravimite kompenseerimise protsessi probleemkohtade kaardistamine ja ajakohastamine ning selle osapoolte rollide ja vastutuse jaotuse kokku leppimine	TerK, RTL	RA, SoM, ülikool	Ravimite kompenseerimise protsess on sujuv ja läbipaistev. Kompenseerimisavaldused esitatakse müügiloa saamise järgselt esimesel võimalusel, lüheneb ravimite kompenseerimisotsusteni jõudmiseks kuluv aeg.	Ravimite hindamise töörühma töö järelmina on ravimite kompenseerimise protsessi 1) probleemkohad on kaardistatud ja 2) osapoolte vahel on kokku lepitud rollid ja vastutus; 3) vajadusel tehtud ettepanekud õigusaktide muutmiseks.	Ravimid jõuavad Eesti patsientideni kiiremini. 1) Ravimite kompenseerimis-taotluste esitamine toimub kiiremini. 2) Lüheneb üldine kompenseerimise otsuseni jõudmise aeg.
Ülevaate koostamine ravimite hinnaregulatsioonist ja konkurentsiolekorrast ning vajadusel ettepanekute formuleerimine	SoM	RA, TK, KoA, JuM, hulgimüüjad, tootjad, apteegid	2023. a valminud analüüsi eesmärk oli lähtudes Eesti ravimite hinnaregulatsiooni ja ravimituru konkurentsi olukorrast uurida teiste Euroopa riikide praktikaid fookusega juurdehindluste piirmäärade süsteemile ja selle alternatiividele. Analüüsi nende ülekantavust Eesti ravimiturule ning sellega kaasnevaid mõjusid kõigile osapooltele.	1) Koostatud on ülevaade referentsriikide praktikatest ning kaardistatud on 2) võimalikud muudatusettepanekud ja 3) vajadused täiendavateks analüüsideks. Koostöös kaasatud osapooltega hinnatud 4) võimalikke muudatusettepanekuid ja 5) nende mõju osapooltele, s.h. nende toimepidevusele, 6) vajadusel tehtud ettepanekud õigusruumi muutmiseks.	1) Täiendavad analüüsid ja 2) eelmises etapis tehtud võimalikud muudatusettepanekud on ellu viidud. 3) Täiendavate analüüside baasil on kaardistatud täiendavad võimalikud muudatused ning koostöös osapooltega nende mõju hinnatud.
Haavatavamate elanike rühmade ravimite kasutamise omaosaluskoormuse vähendamiseks viiside leidmine	SoM	WHO, TK, tootjad, hulgimüüjad, apteegid	Retsepti- ja käsimüügiravimite omaosaluskoormus patsendile väheneb.	1) Välja on töötatud ja 2) rakendatud sihitatud ja inimest mitte koormavad meetmed haavatavamate elanike rühmade omaosaluse vähendamiseks, meetmete välja töötamisel hinnatakse nende mõju teistele ravimite osapooltele.	1) Vähenenud on retsepti- ja käsimüügiravimite omaosaluskoormus, 2) täiendav tähelepanu on pööratud haavatavamate elanike rühmade kulutustele.

Ravimite kättesaadavus (4)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Eesti ravimitööstuse arendamise toetamine	Eesti ravimitootjad	SoM, MKM, EVK, RA, kõrgkoolid	Kohaliku ravimiarenduse ja -tööstuse arenemine	1) Kaardistatud on Eesti kohaliku ravimitööstuse probleemkohad ja 2) lepitud kokku võimalikes edasistes tegevustes, mis toetavad ravimiarenduse ja tootmise arengut Eestis.	Eesti ravimiarendus ja -tööstus 1) laieneb ning 2) on konkurentsivõimeliseks väljundiks kohalikule ravimiarenduse spetsialistile.
Veterinaarravimite digiretseptisüsteemile üleminek	RPM, SoM, TerK	RA, PTA, vet.arstid, apteekrid	Veterinaarravimite väljakirjutamiseks on loodud digiretseptivõimekus, et veterinaararstide jaoks oleks retsepti väljastamine lihtsam, oleks tagatud retseptil sisalduva antimikroobse toimeaine väljakirjutamise info jõudmine otse ravimite kasutamise andmebaasi ja väheneks vajadus hoida oma teenuse osutamiseks ravimitagavara.	Veterinaarravimite digiretsepti teenusepakett on 1) kirjeldatud ning alustatud selle rakendamiseks 2) vajalike arendustega ja 3) õigusaktide muudatustega.	1) Rakendatud on retseptikeskusega liidestatud veterinaarravimite digiretsept, 2) enamik veterinaarravimeid kirjutatakse välja digiretsepti alusel.
Müügiloata ravimite hüvitamise laienemise vajaduse ja põhimõtete hindamine ning vajadusel hüvitamiseks õigusliku aluse loomine	SoM, TerK, RA	tootjad, hulgid, arstid, apteegid, patsiendid	Müügiloata ravimite kasutamisel väheneb patsiendi omaosaluskoormus, kasutatavad meetmed toetavad ka ravimisektori ratsionaalset toimimist.	Müügiloata ravimite hüvitamise protsess 1) lihtsustub patsiendi vaatest ning 2) võtab arvesse ravimisektori jätkusuutlikkust; 3) vajadusel hinnatakse õigusruumi muudatusvajadust.	

Ravimite ratsionaalne kasutamine (1)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Ravijuhendite koostamisel rahvatervisele prioriteetsete teemade valimine; nende koostamine, uuendamine ja tervishoiutöötajate täiendkoolituste korraldamine ravijuhendite järgmiseks	Ravijuhendite nõukoda	TerK, SoM, TA, RA, TAI, arstid, õed, apteekrid, kõrgkoolid jt	Ravijuhendite koostamisel ja uuendamisel käsitletakse rahvatervisele prioriteetseid teemasid ning juhendi koostamisel ja rakendamisel kaasatakse kompetentsed tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna spetsialistid.	Ravijuhendid on vajaduspõhiselt olemas ja ajakohastatud, vajalikud spetsialistid on koolitatud ning rakendavad koostatud juhendeid.	Ravijuhendid on vajaduspõhiselt olemas ja ajakohastatud, vajalikud spetsialistid on koolitatud ning rakendavad koostatud juhendeid.
Patsiendi raviteekonda toetava nõustamise põhimõtete ja rollide kokku leppimine	SoM, arstid, õed, apteekrid, patsiendid	TerK, TA, TAI	Patsiendi raviteekonda toetavad mitmekülgset tervise-, ravi- ja ravimialase nõustamisega erinevad tervishoiuspetsialistid, kes toetuvad ühisele inforuumile.	1) Toimunud on arutelud edasiste koostöövõimaluste arendamiseks, 2) kokku on lepitud patsienti toetava nõustamise põhimõtted ja pädevused, mida toetavad 3) töös olevad IT-arendused ja 4) arendatavad teenused.	Tervishoiutöötajate koostöö ja ühine inforuum aitavad kaasa patsiendi mitmekülgsele nõustamisele ja toetamisele.
Koolitus- ja teavitustegevused elanikkonna ravimiteadlikkuse tõstmiseks	RA, TerK, TAI, apteegid	SoM, TA, RTL, arstid, õed, kõrgkoolid, patsiendid	Paraneb elanikkonna teadlikkus ravimite kasutamisest ning nendega seotud ohtudest	Korraldatakse kampaaniaid ja koolitusi ravimiteadlikkuse tõstmiseks, sh erinevates eagruppides (koolidele, eakatele)	Korraldatakse kampaaniaid ja koolitusi ravimiteadlikkuse tõstmiseks, sh erinevates vanuserühmades (koolidele, eakatele)

Ravimite ratsionaalne kasutamine (2)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Bensodiasepiinide ja bensodiasepiinisarnaste ainete väljakirjutamise tõenduspõhisuse hindamine ja vajadusel seda reguleerivate õigusaktide täiendav ajakohastamine	SoM	TerK, RA, TA, arstid, apteekrid	Bensodiasepiinide ja bensodiasepiinisarnaste ainete väärkasutamine väheneb ja ratsionaalne kasutamine paraneb	1) Ajakohastatud on bensodiasepiinide ja bensodiasepiinisarnaste ainete väljakirjutamist reguleerivad õigusaktid ning 2) piirangute rakendamist toetavad IT-arendused retseptikeskuses.	1) Järjepidev tõenduspõhisuse hindamine ning järelevalve ja 2) vajadusel täiendav õigusaktide ajakohastamine
Antimikroobsete ainete väljakirjutamise põhimõtete ühtlustamine ja korrastamine ning nende kasutamise riskidega seotud teadlikkuse tõstmine elanikkonna ja tervishoiutöötajate hulgas	SoM	RPM, PTA, RA, TerK, TAI, TA, arstid, õed, apteekrid, vet. arstid, kõrgkoolid	AMRi käsitleva ja põhimõttest „üks tervis“ lähtuva sektorite ja valdkondade ülese poliitika kujundamine ja rakendamine.	Antimikroobse resistentsuse oht väheneb tänu antimikroobsete ainete ratsionaalsele kasutamisele	Antimikroobse resistentsuse oht väheneb tänu antimikroobsete ainete ratsionaalsele kasutamisele
Apteegiteenuse kontseptsiooni ajakohastamine ja laiendamine	SoM, RA, TerK, TA	TAI, apteekrid; arstid, õed	Apteegiteenuse mõiste ja sisu on kaasajastatud, täiendatud on riikliku rahastusega apteekides pakutavate teenuste nimekiri, apteegiteenust osutatakse ühtsete kvaliteedistandardite järgi (apteegiteenuse kvaliteedijuhis)	1) Tervishoiusüsteemis on jõutud kokkuleppele ootuste osas kaasaegse apteegiteenuse sisule/vormile. 2) Apteeki lisanduvad teenused on kirjeldatud, 3) rahastusmudelid kokku lepitud ning 4) rakendatud. 5) IT-arendused toetavad kaasaegse apteegiteenuse osutamist. 6) Apteegiteenuse osutamisel juhindutakse sektori poolt koostatud apteegiteenuse kvaliteedijuhisest.	Hinnatakse apteekidesse lisandunud teenuste ning kaasajastatud apteegiteenuse mõju 1) patsientide tervisekäitumisele ja 2) ravimite kasutamisele, 3) apteekrite ja teiste tervishoiuspetsialistide koostööle.

Ravimite ratsionaalne kasutamine (3)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Haiglas manustatud ravimite info digitaliseerimine ja kasutusele võtmine	TK	SoM, TEHIK, arstid, (haigla)apteekrid	Ravimite haiglasisesse ordineerimise ning manustamise dokumenteerimise digitaalseks muutmise annab struktureeritud ning tervikliku pildi patsiendi ravimiinfost.	Haiglas manustatud ravimite info digitaliseerimiseks on 1) arendatud lahendus, 2) see haiglates kasutusele võetud.	Haiglas kasutatud ravimite info on 1) edukalt integreeritud ülejäänud ravimite kasutamise digilahendustega.
Koostöös farmaatsiat õpetavate õppeasutustega farmaatsiaõppe tuleviku planeerimine	TÜ, TTK	SoM, HTM, RA, apteekrid, teadusarendus/tööstus	Farmaatsia õpetamine on jätkusuutlik ning koolitab pädevaid spetsialiste erinevatesse ravimitega seotud valdkondadesse.	1) Kokku on lepitud farmaatsia õpetamise vorm ning sisu, 2) tehtud vajadusel muudatused õppekavadesse.	Farmaatsia õpe tagab personali jätkusuutlikkuse ravimivaldkonnas.
Haiglaapteekri spetsialiseerumist võimaldava õppevormi põhimõtete arutelu ja kokku leppimine	EHAS, TÜ	SoM, HTM, RA	Farmaatsiaõppe arendamisel luuakse võimalus spetsialiseerumiseks haiglafarmaatsia vallas	1) Kokku on lepitud haiglafarmaatsia spetsialiseerumise vorm ja sisu, 2) loodud selle rakendamiseks eeldused.	Eelnevate kokkulepete baasil on loodud haiglafarmaatsia spetsialiseerumisvõimekus.
Riigisisese kliiniliste uuringute infovahetussüsteemi loomine ja sellealase teabe tervishoiutöötajale kergemini kättesaadavaks tegemine	RA	arstid, TEHIK	Paraneb kliiniliste uuringute alase info kättesaadavus		1) Loodud on riigisisene kliiniliste uuringute infovahetussüsteem ning 2) kliiniliste uuringute info on tervishoiutöötajale kergemini kättesaadav.
Haiglaapteegi teenuse arendamine ja selle kättesaadavuse toetamine	EHAS	arstid, õed, haiglad, SoM, RA, TA	Statsionaarset ravi pakkuvates tervishoiuasutustes on vastavalt asutuse profiilile tagatud kvaliteetne ja patsiendikeskne haiglaapteegiteenus.	Haiglaapteegiteenust arendatakse tervishoiuasutuse profiilist lähtuvalt.	Haiglaapteegiteenust arendatakse tervishoiuasutuse profiilist lähtuvalt. Suuremates haiglates kuulub kliiniline proviisor ravimeeskonda.

Ravimite ratsionaalne kasutamine (4)

Rakendustegevused	Vastutav	Kaasatud	Eesmärk	Tulemus 2026	Tulemus 2030
Elanikkonnale ePIL-i (elektroonilise infolehe) rakendusliidese välja töötamine, õiguslik analüüs ja kasutusele võtmine	RTL, RA	SoM, TEHIK, arstid, õed, apteekrid, patsiendid	Võimaldada ravimiinfo kättesaadavus elektroonilisel kujul tavapärase paberkujul infolehe asemel. Muudatuste kavandamisel arvestatakse EL ravimipaketi suundadega.	Pilootprojektide tulemustel on hinnatud, kas trükitud infolehest loobumine mõjutab raviminfo kättesaadavust. Kaardistatud on ePIL laiemaks kasutuselevõtmiseks vajalikud õigusruumi muudatused ning nende võimalik mõju osapooltele.	ePIL-i rakendusliides on 1) arendatud, 2) kaardistatud õigusruumi muudatused hinnatud ning 3) kasutusele võetud.
Ravimijäätmete kogumise põhimõtete arutelu ja neis kokku leppimine	SoM, KliM	KOV, apteegid	Väheneb kasutamata jäänud ravimite väärkäitlemine ning keskkonnamõju.	Ravimijäätmete kogumine on patsiendi jaoks mugav ning tervishoiusüsteemile (sh apteekidele) vähem koormav tegevus.	Ravimijäätmete kogumine on patsiendi jaoks mugav ning tervishoiusüsteemile (sh apteekidele) vähem koormav tegevus.
Täiendavate valveapteekide vajalikkuse hindamine ja põhimõtete kokku leppimine	SoM, RA	apteegid, arstid, õed, patsiendid	Paraneb ravimite kättesaadavus apteekide tööaja välisel ajal.	Hinnatakse ravimite kättesaadavust apteekide tööaja välisel ajal, kaaludes muudatusettepanekuid kaardistades võimalikke kaasaegseid infotehnoloogilisi võimalusi.	Hinnatakse ravimite kättesaadavust apteekide tööaja välisel ajal, kaaludes muudatusettepanekuid kaardistades võimalikke kaasaegseid infotehnoloogilisi võimalusi.